

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- การประชุมสุดยอดจีน-ไซเวียต." สยามจดหมายเหตุ 14,25 (มิถุนายน 2532): 696-699.
- การปรับความสัมพันธ์จีน-ไซเวียต." สยามจดหมายเหตุ 14,8 (มิถุนายน 2532): 221-222.
- จีระพร จีระนันท์ทกิจ. นโยบายต่างประเทศของสาธารณรัฐประชาชนจีนต่อสหรัฐอเมริกาในยุค
ประธานาธิบดีคลินตัน (ค.ศ.1993-2001). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- จุลชีพ ชินวรรณ. นโยบายต่างประเทศของสาธารณรัฐประชาชนจีนอดีตถึงปัจจุบัน.
เอเชียปริทัศน์ 1, 4 (กรกฎาคม- ธันวาคม 2525): 83-195.
- ชาตรี ฤทธารมย์. จีนกับรัสเซีย. ใน ไชยวัฒน์ คำชู และประทุมพร วัชรเสถียร (บรรณาธิการ),
จีนในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง, หน้า 184-224. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์จีนศึกษา
สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- ดุสิต เมนะพันธ์. การประชุมสุดยอดจีนไซเวียต กับผลกระทบต่อปัญหาความมั่นคงของภูมิภาค
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต, คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2532.
- ธีระพงษ์ วนิชชานนท์. การดำเนินนโยบายของไซเวียตในการปรับปรุงความสัมพันธ์กับจีน ช่วงปี
1985-1988. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต, คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2532.
- นรนิติ เศรษฐบุตร. การขัดแย้งระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนและสหภาพไซเวียต เป็นเหตุสำคัญ
ที่ทำให้กรณีพิพาทในแหลมอินโดจีนระหว่างเขมรกับญวนขยายตัวและยืดเยื้อ.
กรุงเทพมหานคร: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.
- นรนิติ เศรษฐบุตร. นโยบายต่างประเทศของสหภาพไซเวียต. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2519.
- นรนิติ เศรษฐบุตร. พฤติกรรมทางการเมืองระหว่างประเทศของรัสเซีย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนา
พานิช, 2519.
- นิกิต้า ครุสชอฟ. ความทรงจำของข้าพเจ้า. กรุงเทพมหานคร: บพิธ, 2517.
- ประทุมพร วัชรเสถียร. กลาสโนสท์-เปเรสตรอยกา : กอร์บาชอฟปฏิรูป. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. รัสเซียยุคเยลซิน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สมพันธ์, 2536.
- วิวัฒน์ มุ่งการดี. ความขัดแย้งจีน-ไซเวียตและการเมืองของโลก แนวโน้มและทิศทางในทศวรรษ
1980 และหลังจากนั้น. เอเชียปริทัศน์ 5,3 (กันยายน-ธันวาคม 2527): 70-103.

วัชรินทร์ ภูเขาทอง. ความพยายามในการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนและสหภาพโซเวียตในทศวรรษ 1980. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต, คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.

สมพงศ์ ชูมาก. ความพยายามของนานาประเทศในการแก้ไขวิกฤตการณ์กัมพูชา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

สมพงศ์ ชูมาก. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศยุคปัจจุบัน (ทศวรรษ 1990 และแนวโน้ม). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

สมพงศ์ ชูมาก. องค์การระหว่างประเทศ: สันนิบาตชาติและสหประชาชาติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, 2525.

สมพงศ์ ชูมาก และทระณี นवलสุวรรณ. ปัญหาผู้ลี้ภัยอินโดจีน : ท่าทีและการปฏิบัติของประเทศต่าง ๆ และองค์การระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

สุจิตรา หิรัญพฤกษ์. บทบาทของรัสเซียในเอเชียแปซิฟิก ภายหลังการล่มสลายของสหภาพโซเวียต: ธันวาคม 2534-ปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยป้องกันอาณาจักร, 2536.

โอเลก อิวานอฟ. ไครมิด. กรุงเทพมหานคร: สำนักแถลงข่าวโซเวียต, 2524.

ภาษาอังกฤษ

A Trouble Friendship Moscow loses patience with Hanoi over Economy and Cambodia. Far East Economic Review (9 June 1988): 16-17.

Akaha, Tsuneo. Russia and Asia in 1995 ; Bold Objectives and Limited Means. Asian Survey xxxvi (January 1996): 106.

Akaha, Tsuneo. Russia in Asia in 1994: An Emerging East Asian Power. Asian Survey xxxv, 1 (January, 1995): 100.

Aron, Leon., and Jensen, Kenneth M., eds. The Emergence of Russian Foreign Policy. Washington D.C.: United States Institute of Peace Press, 1994.

Bakshi, Jyotsna. Sino-Russian Strategic Partnership in Central Asia: Implications for India, in Strategic Analysis : A Monthly Journal of the IDSA [Online]. 2001. Available from: http://www.ciaonet.org/oli/sa/sa_mav01bai01html [2004, June 30].

- Barnouin, Barbara., and Changgen, Yu. Chinese Foreign Policy During the Cultural Revolution. London: Kegan Paul International, 1998.
- Baylis, John., and Smith, Steve. The Globalization of World Politics : An Introduction to International Relations. Oxford: Oxford University Press, 1999.
- Bazhanov Eugene and Bazhanov Natasha. Russia and Asia in 1992 : A Balancing Act. Asian Survey 1 (January 1993): 91-102.
- Bazhanov, Evgeniy. Russia Perspectives on China's Foreign Policy and Military Development [Online]. (n.d.) Available from:
[http:// www.rand.org/publications/cf/cf137.chap4.pdf](http://www.rand.org/publications/cf/cf137.chap4.pdf) [2004, June 21]
- Bialer, Seweryn. The Sino-Soviet Conflict: The Soviet Dimension. In Donald S. Zagoria (ed.), Soviet Policy in East Asia, pp. 101-104. New Haven: Yale University Press, 1982.
- Bin Yu, China-Russia [Online]. 1999. Available from:
http://www.CSIS.org/pacfor/CC/994Q_china-rus.html [2004, January 27].
- Blum, Douglas W. ed. Russia's Future Consolidation or Disintegration?. Boulder: Westview Press, 1994.
- Bowker, Mike. Russian foreign Policy and the End of the Cold War. Dart Mouth: Ashgate, 1997.
- Bowker, Mike., and Ross, Carmeron., eds. Russia after the cold war. Edinburgh: Pearson Education, 2000.
- Boyd, R.G. Communist China's Foreign Policy. New York: Praeger, 1962.
- Brusstar, James H., and Ellen, Jones. The Outlook of Russian Foreign Policy: Great Power Restoration Strategic Forum 52 (November 1995) [Online]. 1995.
Available from:// www.ndu.edu/inss/strforum/SF_52/forum52.html
[2004, January 13].
- Bull, Hedley. The Anarchical Society : A Study of Order in World Politics. London: Macmillan Press, 1978.
- Burchill, Scott and Linklater, Andrew. Theories of International Relations. New York: McGraw-Hill, 1996.

- Cameron, Allan W. The Soviet Union and Vietnam : The Origin of Involvement. In W. Raymond Duncan (ed.), Soviet Policy in Developing Countries, pp.166-205. Waltham,Mass: Ginn-Blaisdell, 1970.
- Chanda, Nayan. A Troubled Friendship. Far East Economic Review (9 July 1988): 16.
- Chanda, Nayan. Taking a Sot Line. Far East Economic Review (8 December 1988): 27.
- Cherian, John. Foreign Policy Directions in Frontline 16 (October 9-22, 1999) [Online]. 1999. Available From: <http://www.flonnet.com/fl1621/16210230.htm> [2004, August 25].
- Chi, Su. China and the Soviet Union. Current History 83, 494 (Sep 1984): 246.
- Chi, Su. Sino-Soviet Relations of the 1980_s From Confrontation to Conciliation. In Samuel S.Kim (ed.), China and The World : New Directions in Chinese Foreign Relations, 2nd ed., pp.110-111. Westview Press: Boulder, Colo, 1989.
- China. In Far Eastern Economic Review Asia 1987 Yearbook, pp.127-128. Hong Kong: Review Publishing Company, 1987.
- China. In Far Eastern Economic Review Asia 1988 Yearbook, p.118. Hong Kong: Review Publishing Company, 1987.
- China and Russia : In need of Repairs. The Economist (July 13, 1985): 35-38.
- China, Russia Joint Declaration, September 3, 1994 : to Stop Targeting Each Other with Missiles [Online]. (n.d.) Available from: <http://www.shaps.hawaii.edu/fp/russia/statement-940903-nuclear.html> [2004, May 29].
- China's Independence Foreign Policy of Peace [Online]. (n.d.) Available from: <http://www.chinaembassy.se/eng/4486.html> [2004, August 25].
- China's Missile Imports and other Assistance from Russia [online]. (n.d.) Available from: <http://www.nti.org/db/china/imrus.htm> [2004, June 28].
- Chen Qimao. Sino-Russian Relations After the Break-Up of the Soviet Union in Russia and Asia- Pacific Security. In Gennady Chufirin (ed.), Russia and Asia : The Emerging Security Agenda, pp.132-133. Solna, Sweden: SIPRI, 1999.
- Claymoltz, James. Regional Tensions in the Russo-Chinese Rapprochement. Asian Survey xxxv,6 (June 1995): 520-521.

- Clifford, Mark. Potential Partners Weigh Benefits of Cooperation : Trade and Trade-offs. Far Eastern Economic Review (16 January 1992): 18-19.
- Clubb, Edmund O. China and Russia the Great Game. New York: Columbia University, 1971.
- Cooper, Leo. Russia and the World New State-of-Play on the International Stage. London: Macmillan Press, 1997.
- Davis Christopher Mark. Economic Influences on the Decline of the Soviet Union as a Great Power Continuity Despite Change. In David Armstrong and Erik Goldstein (eds.), The End of the Cold War, p.91. London: Frankcass, 1990.
- Day, Alan J. China and The Soviet Union 1949-1978. London: Longman, 1985.
- Delfs, Robert. Cambodia Still Blocks Sino-Soviet Summit. Far East Economic Review (21 January 1988): 12.
- Delfs, Robert. Three Obstacles, Two Leaders and One Problem. Far East Economic Review (24 March 1988): 57.
- Ding David Y. A China –Russia Strategic Alliance Against the West?, [Online]. 2000. Available from: <http://www.irr.ubc.ca/cancaps/ding.html>. [2004, February 12].
- Disarmament Diplomacy [Online]. 1999. Available from: <http://www.acronym.org.uk/dd/dd42/42sabre.htm> [2004, March 18].
- Dittmer Lowell. China and Russia : New Beginnings. In Samuel S. Kim (ed.), China and the World : Chinese Foreign Relations in the Post Cold War Era, pp.94-111. Boulder: Westview Press, 1994.
- Donaldson, Robert H. Boris Yeltsin's Foreign Policy Legacy [Online]. 2000. Available from: <http://www.personal.utu.sa.edu/~robert-donaldson/yeltsin.html>. [2004, June 21].
- Donaldson, Robert H., and Joseph L. Noguee. The Foreign Policy of Russia . 2nd ed. London: M.E. Sharpe, 2002.
- Duncan, Peter J.S. The Soviet union and India. London and New York: Routledge, 1989.
- Edmonds, Robin. Soviet Foreign Policy 1962-1973 : the paradox of super power. London: Oxford University Press, 1975.

- Excerpt Ye Vgeni. Primakov Talks About Russia's Foreign Policy [Online]. 2003
Available from: <http://www.fas.org/news/russia/1997/msg00012f.htm>. [2004, June 21].
- Ferry, William E., and Kanet, Roger E. Toward the Future: Energy Trends in Russian Foreign Policy. In Roger E. Kanert and Alexander V. Kozhemiakin (eds.), The Foreign Policy of the Russian Federation, p.194. London: Macmillan, 1997.
- Floyd, David. Mao Against Khrushchev, a short history of the Sino-Soviet conflict. London: Pall Mall Press, 1964.
- Foreign Policy in Focus: U.S-Russian Relations: Avoiding a Cold Peace [Online]. (n.d.)
Available from: http://www.fdif.org/briefs/vol1/russia_body.html [2004, March 18].
- Foreign Policy Prospects [Online]. (n.d.) Available from:
http://www.russiansabroad.com/russia_history-chubais [2004, March 18].
- Garver, John W. Sino-Russian Relations. In Samuel S. kim (ed.), China and the World Chinese Foreign Policy the New Millenium, 4th ed. pp. 115-116. Boulder: Westview Press, 1998.
- Garver, John W. The "New Type" of Sino-Soviet Relations. Asian Survey XXIX, 12 (December 1989): 1147-1150.
- Gittings, John. Survey of the Sino-Soviet Dispute 1963-1967. London: Oxford University Press, 1968.
- Gittings, John. The World and China 1922-1972. London: Eyre Methuen, 1974.
- Gorbachev, Mikhail. Perestroika. In Ernest W. Lefever and Robert D. Vander Lugt (eds.), Perestroika: How New is Gorbachev's New Thinking?: Gorbachev and His Critics, pp.3-11. Washington D.C.: Ethnic and Public Policy Center, 1989.
- Great Britain Central Office Information. Russia China and the West. London: Central Office Information, 1968.
- Griffith, William E. Albania and the Sino-Soviet Rift. Cambridge: The M.I.T. Press, 1963.
- Griffith, William E. The Sino-Soviet Rift. Massachusetts: Massachusetts Institute of technology, 1964.

- Hart, Thomas G. Sino-Soviet Relations Re-Examining The Prospects for Normalization.
England: Gower, 1987.
- Heinzing, Dieter. Russia and the Soviet Union in Asia: Aspects of Colonialism and
Expansionism. Contemporary Southeast Asia 4, 4 (1983): 442.
- Hinton, Harold C. Sino-Soviet Relations : Background and Overview. In Douglas T.
Stuart and William T. Tow (eds.), China, the Soviet Union and the West
Strategic and Political Dimensions in the 1980s, p.15. Boulder: Westview
Press, 1982.
- Hocking, Brian., and Smith, Michael. World Politics: An Introduction to International
Relations. New York: Harvester Wheatsheaf, 1995.
- Hudson, G.F., Lowenthal Richard and MacFarquhar Roderrick. The Sino-Soviet
Dispute : Documented and Analysed. New York: Frederick A. Praeger, 1961.
- Ivanov, Igor S. The New Russian Diplomacy. Washington,D.C.: The Nixon Center and
Brooking Institutional, 2002.
- James, C.Hsiung. China's Omni-Directional Diplomacy Realignment to Cope with
Monopolar U.S. Power. Asian Survey xxxv, 6 (June 1995): 573-586.
- John, W.Garver. China and the New World Order. In William A. Joseph (ed.), China
Briefing,1992, p.55. Boulder: Westview Press, 1993.
- Joint Communique Agreed by the Chinese and U.S. Sides in Shanghai. China Quarterly
50 (April-June 1972): 399.
- Joint Statement on the Results of Chinese-Russian High-Level Meeting [Online]. 1998.
Available from: <http://Russia.shaps.hawaii.edu/FP/russia/statement-981123.html> [2004,May 29].
- Joseph, William A. ed. China Briefing, 1992. Boulder: Westview Press, 1993.
- Kanet Roger E. The Soviet Union and China : Is War Inevitable? Current History (October
1973): 146.
- Karasin, Grigori. Russia and China: Winging Toward Twenty-First Century Partnership
[Online]. (n.d.) Available from:
<http://www.fas.org/news/russia/1996/msg00003i.html> [2004, June 21].
- Kaye, Lincoln. Common Interests: Yeltsin Visit Cements Russia Ties with China.
Far Eastern Economic Review (24-31 December 1992): 10.

- Kaye, Lincoln. Courtship Dance. Far Eastern Economic Review (26 May 1994): 24.
- Kelemen, Paul. Soviet Strategy in Southeast Asia in the Vietnam Factor. Asian Survey (24 March 1984): 337.
- Keohane, Robert O., and Nye, Joseph S. Realism and Complex Interdependence. In Paul Viotti and Kauppi Mark (eds.), International Relations Theory: Realism, Pluralism and Globalism, pp.379-398. New York: Macmillan, 1987.
- Kimura, Hiroshi. USSR Policies in the Gorbachev Era and Their Implications for Soviet Policies in Asia. In Robert A. Scalapino., Seizaburo Sato., Jusuf Wanandi and., Sung-joo Han (eds.), Asia and the Major Powers : Domestic Politics and Foreign Policy, pp.66-67. Berkeley: Institute of East Asian Studies University of California, 1988.
- Klaus, Fritsche. Rusia Refocuses on China. Aussenpolitik 29 (3th Quarter 1993): 288-297.
- Kozyrev, Andrei. Russia: A Chance for Survival. Foreign Affairs 71, 2 (Spring 1992): 9-10.
- Lapidus, Gail W. The USSR and Asia in 1986 : Gorbachev's New Initiatives. Asian Survey XXVII,1 (January 1987): 4
- Lee, Mary. A Crack in the Ice. Far Eastern Economic Review (28 March 1985): 10.
- Levine, Stephen I. The End of Sino-Soviet Entrangement. Current History 85, 512 (September 1986): 244-247.
- Li Jingjie. Sino-Russian Relations in Asia pacific. In Watanabe Koji (ed.), Engaging Russia in Asia Pacific, p.55. Japan: Japan Center for International Exchange, 1999.
- Lieberthal, Kenneth. A New China Strategy. Foreign Affairs 74, 6 (November/ December 1995): 35.
- Liu Huaqiu on China's Foreign Policy [Online]. (n.d.) Available from: <http://www.china-embassy.org/eng/zmgx/zgwjzc/t35078.htm> [2004, August 25].
- Liu, Melinda., and Leslie, Pappas. How Low Would He Bow? : Not Far Enough Beijing Calls Pickering's Explanation of the Embassy Bombing a 'Fairy Tale'. Newsweek (June 28 1999): 16-17.

- Lukin, Alexander. Russia's Image of China and Russian-Chinese Relation
Russia and Eurasia [Online]. 2001. Available from:
www.ciaonet.org/wps/lu01/index.html. [2004, January10].
- Lukin, Vladimir P. Russia and Its Interest. In Stephen Sestanovich (ed.), Rethinking
Russia's National Interest, p.111. Washington, D.C.: Center for Strategic
 and International Studies, 1994.
- Marnilov, Valery. The National Security of Russia [Online]. (n.d.) Available from:
<http://www.ciaonet.org/wps/mar01/index.html>. [2004, March 3].
- Mccauley, Martin. Foreign Policy in The Soviet Union under Gorbachev.
 Basingstoke, Hampshire: Macmillan Press, in association with the school of
 Slavonic and East European Studies, University of London, 1987.
- Mcdougall, Derek. The Sino-Russian Relationship. In Derek Mcdougall (ed.), The
International Politics of the New Asia Pacific, p.110. Boulder: Rienner
 Publishers, 1997.
- Mcdougall, Derek. The Soviet Union and Russia. In Derek Mcdougall (ed.), The
International Politics of the New Asia Pacific, pp.51-52. Boulder: Reinner
 Publishers, 1997.
- Menon, Rajan. China and the Soviet Union in Asia : The Dynamics of Unequal
 Competition. In Roger E.Kanet (ed.), Soviet Foreign Policy in the 1980s,
 p.133. New York: Praeger, 1982.
- Mitsuo Mii. Russia-Chinese Relations and Arms Exports. In Gennady Chufirin (ed.),
Russia and Asia : The Emerging Security Agenda, p.126. Solna, Sweden:
 SIPRI, 1999.
- Moltz, James Clay. Regional Tensions in the Russo-Chinese Rapprochement. Asian
Survey. xxxv, 6 (June 1995): 518.
- Morgenthau, Hans J. Politics Among Nations : The Struggle for Power and Peace. 5th ed.
 India Reprint, Calcutta: Scientific Book Agency, 1973.
- Nations, Richard. A 14 Billion Deal. Far Eastern Economic Review (July 25 1985): 12-
 13.
- Nestrov, M. and Sergeey, V. Economic Cooperation between India and USSR. Foreign
Affairs Record (India) 8 (December 1958): 142-152.

- Nianlong_Han. Diplomacy of Contemporary China. Hong Kong: New Horizon Press, 1990.
- Nogee, Joseph L., and Robert, H. Donaldson. Soviet Foreign Policy since World War II. New York: Pergamon, 1981.
- Nye, Joseph S. U.S Power and Strategy after Iraq. Foreign Affairs 82, 4 (July/August, 2003): 62.
- Park, Jae Kyu., and HA, Joseph M. The Soviet Union and East Asia in the 1980s. Seoul: The Institute for Far Eastern Studies, 1983.
- Pollack, Jonathan D. Sino-Soviet Relations in Strategic Perspective. In Douglas T. Stuart and William T. Tow (eds.), China, The Soviet Union and the West: Strategic and Political Dimensions in the 1980's, p.278. Boulder, Colorado: Westview Press, 1982.
- Powell, Bill. Russia: Too Sane to Ignore : Yeltsin rises in a Crising this time on Kosovo. Newsweek (May 17 1999): 28.
- Primakov Policy [Online]. (n.d.) Available from:
http://www.survey.ac.uk/lcis/Euro/LIE312/LIE312_Russia_Slides.doc [2004, June 21].
- Quinn, Paul. Return to Moscow. Far Eastern Economic Review (22 August 1984): 24-26.
- Robinson, Thomas. Strategic Trends in China: Session 8: Russia and China [Online]. (n.d.) Available from:
<http://www.ndu.edu/inss/books%20%201998/strategic%20Trends%20in%20China%20-%20June%2098/Chinasess8.html> [2004, March 17].
- Rosenberger, Chandler. Moscow's Multipolar Mission Perspective viii,2 (November-December 1997) [Online]. 1997. Available from:
<http://www.bu.edu/iscip/Vol.8/Rosenberger.html>.
- Rubinstein, Alvin Z. Soviet Foreign Policy Since World War II imperial and Global. 4th ed. New York: Harper Collins, 1992.
- Rubinstein, Alvin Z., and Robert C.Horn. Soviet-Indian Relations : Issues and Influence. New York: Praeger, 1982.

Russia and China, War or Peace [Online]. 2003. Available from:

<http://www.discerningtoday.org/members/digest/digestthemes/russia-china>.
[2003, December 18].

Russia and Eurasia: The Russia-China Friendship and Cooperation Treaty : A Strategic Shift in Eurasia [Online]. 2001. Available from:

<http://www.heritage.org/Research.org/RussiaandEurasia/BG1459.cfm> (5 December 2003).

Russia Far East and Siberia. In Far Eastern Economic Review Asia 1996 Yearbook, p.200. Hong Kong: Review Publishing Company, 1996.

Segal, Gerald. The USSR and Asia in 1987: Signs of a Major Effort. Asian Survey XXVIII,1 (January 1988): 3.

Sergounin, Alexander A. Russia: A Long Way to the National Security Doctrine [Online]. (n.d.) Available from: <http://www.ciaonet.org/wps/sea03/index.html> [2004, March 3].

Shuman, Frederik L. International Politics. 4th ed. New York: McGraw-Hill, 1969.

Simes, Dimitri K. After the Collapse Russia seeks Its Place as a Great Power. New York: Simon & Schuster, 1999.

Singleton, F.Seth. Russia and Asia The Emergence of the Russian Federation. In Roger E. Kanet and Alexander V. Kozhemiakin (ed.), The Foreign Policy of the Russian Federation, pp.102-124. London: Macmillan, 1997.

Stein, Arthur. India and the Soviet Union, the Nehru Era. Chicago: University of Chicago Press, 1969.

Tai Ming Cheung. Arm in arm: Warming Sino-Russian Military Ties Worry US. Far Eastern Economic Review (12 November 1992): 28.

Tai Ming Cheung. China's Buying Spree: Russia Gears Up to Upgrade Peking's Weaponry. Far Eastern Economic Review (8 July 1993): 24.

Tai Ming Cheung. The Comrades in Arms. Far Eastern Economic Review (19 July 1990): 30.

Taylor, Jay. China and Southeast Asia : Peking's Relations with Revolutionary Movements New York: Praeger Publishers, 1976.

- Thai Quang Trung. The Moscow-Hanoi Axis and the Soviet Military Build-up in Southeast-Asia. Indochina Report (October 1986): 13.
- The Emergence of Russian Foreign Policy [Online]. (n.d.) Available from:
<http://www.country-studies.com/russia/the-emergence-of-russia-foreign-policy.html> [2004, June 21].
- The Nixon Center. America, China and Russia : The Trilateral Relationship [Online]. 2003. Available from:
<http://www.nixoncenter.org/publications/program%20Briefs/Vol9no4marsh.htm>. [2003, August 27].
- Thomas, Perry Thornton. The USSR and Asia in 1983 : Staying the Brezhnev Course. Asian Survey XXIV (January 1984): 3.
- Titarenko, Mikhail L. Russia and China : Partnership for peace. Journal of World Affairs 5 (October-December 2001). [Online]. (n.d.). Available from:
http://www.ciaonet.org/olj/wa/wa_oct01d.html. [2004, February 10]
- Tow, William T. China and International Strategic System. In Thomas W. Robinson and David Shambaugh (eds.), Chinese Foreign Policy Theory and Practice, p.132. Oxford: Clarendon Press, 1994.
- Tsyganov, Yuri V. Russia and China: What is the Pipeline? [Online] (n.d.) Available from: <http://projects.sipri.se/russia/TSYgand.pdf> [2004, June 20].
- Tsyganov, Yuri. The General Framework of the Sino-Russian Relations [Online]. 1998. Available from: <http://www.cerc.unimelb.edc.au/bullitin/jun98> [2004, March 14].
- Viotti, Paul R., and Kauppi, Mark V. International Relations Theory : Realism, Pluralism, Globalism, and Beyond. 2nd ed. London: Macmillan, 1993.
- Vladimir, Wozniuk. Understanding Soviet Foreign Policy ; Reading and Documents. New York: McGraw-Hill, 1990.
- Weir, Fred. Budding Allies: Russia and China: A New Agreement Expands Cooperation on Energy Arms Regional Security and Space [Online]. 2003. Available from: <http://www.csmonitor.com/2003/0604/p06soi-woeu.html>. Jun [28 Aug 2003].

- Weitz, Richard. Why Russia and China have not Formed an Anti-American Alliance [Online]. (n.d.) Available from:
<http://www.nwc.nany.mail/press/review/2003/aytuann/art3-a03.htm> [2004, June 7].
- What Do We Do Now. Newsweek (17 May 1999): 24.
- Wilcox, Francis O. China and the Great Powers : Relations with the United States, the Soviet Union, and Japan. New York: Praeger Publishers, 1975.
- Wounded Pride. Newsweek (May 24 1999): 15.
- Wozniuk, Vladimir.ed. Understanding Soviet Foreign Policy ; Readings and Documents. New York: McGraw-Hill, 1990.
- Wun Kin-Wah. A Documentary Analysis of the Sino-Soviet Relations: The Border Negotiations. Singapore: Nanyang University/College of Graduate Studies, 1976.
- Xuewu Gu. China's Policy Towards Russia. Aussenpolitik 46 (4th Quarter 1995): 376-383.
- Yevgeni Primakov Talks About Russia's Foreign Policy [Online]. (1997) Available from:
<http://www.fas.org/news/russia/1997/msg00012f.htm> [2004, June 24].
- Yu Bin. China-Russia Relations : A Nice Treaty in a Precarious World [Online]. (n.d.)
<http://www.cis.org/pacfor/cc/0103q.pdf> [2004, August 16].
- Yufan Hao., and Guocang Huan. The Chinese View of the World1989. New York: Pantheon Books, 1989.
- Zagoria, Donald S. The Sino-Soviet Conflict 1956-1961. Princeton: Princeton University Press, 1962.
- Zagoria, Donald S. Soviet Policy in East Asia. London: Council on Foreign Relations, 1982.
- Zeigler, Charles E. Russia and East Asia After the Cold War. In Robert S.Ross (ed.), East Asia in Transition Toward a Regional Order, p.70. London: M.E Sharpe, 1995.

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- การค้าไชเวียต-จีน อีกสื่อหนึ่งของการฟื้นสัมพันธไมตรี. มติชนสุดสัปดาห์ 9, 455 (21 พฤษภาคม 2532): 60-61.
- การประชุมสุดยอดจีน-ไชเวียต. มติชนสุดสัปดาห์ 9, 456 (28 พฤษภาคม 2536): 62-63.
- เก็จ กาเวน. เหตุการณ์ทางชายแดนรัสเซีย-จีนแดง ทั้งสองฝ่ายประลองกำลังกันด้วยปืนใหญ่และรถถัง. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ (16 มีนาคม 2512): 10-11.
- โกลินทร์ วงศ์สุรวัฒน์. จีนแดง รัสเซีย และสหรัฐอเมริกา ความสัมพันธ์สามเส้า. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 30,12 (11 กันยายน 2526): 17-18.
- ข้อเสนอตั้งเลี้ยวฝั่งถึงกอร์บาซอฟ : แรงกดดันจากคนโตตัวเล็ก. มติชนสุดสัปดาห์ 7, 315 (14 กันยายน 2529): 76-77.
- เทียน ธีระวิทย์. ความสัมพันธ์สามเส้าระหว่างจีน ไชเวียตและเวียดนาม. เอเชียปริทัศน์ 5, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2527): 1-25.
- เทียน ธีระวิทย์. นโยบายต่างประเทศจีน. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- ความขัดแย้งในผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ไชเวียต และจีนในทศวรรษของ น.ต. ประสงค์ สุ่นศิริ. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 31, 33 (3 กุมภาพันธ์ 2528): 26-27.
- ความสัมพันธ์สามมหาอำนาจเรื่องของผลประโยชน์. มติชนสุดสัปดาห์ 8, 2591 (5/240) (7 เมษายน 2528): 46.
- ความสัมพันธ์สามเส้าห้าฝ่าย สหรัฐ-จีน-ไต้หวัน-ญี่ปุ่น-รัสเซีย กับระเบียบใหม่ในแปซิฟิก. มติชนสุดสัปดาห์ 21,1075 (26 มีนาคม 2544): 93.
- จี 8 – ที่เมืองโคโลญ จุดสุดท้ายของสงครามเย็นในโลกตะวันตก จุดเริ่มต้นของรัสเซียในระบบโลกใหม่. มติชนสุดสัปดาห์ 19, 983. (22 มิถุนายน 2542): 93.
- จุลชีพ ชินวรรณ. การเปลี่ยนแปลงในรัสเซียและยุโรป ผลกระทบต่อไทยและเอเชียตะวันออก. วารสารยุโรปศึกษา 8, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2543): 30-59.
- จุลชีพ ชินวรรณ. นโยบายต่างประเทศจีนในปัจจุบัน. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 11 (4 กันยายน 2526)
- ชาติรี ฤทธารมย์. การปิดล้อมสาธารณรัฐประชาชนจีนของไชเวียต : ทางไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลว. เอเชียปริทัศน์ 2, 3 (เมษายน-มิถุนายน 2524): 1-34.
- ชาติรี ฤทธารมย์. การล่มสลายของสหภาพไชเวียต. เอเชียปริทัศน์ 14, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2536): 62-82.

- ชาติรี ฤทธารมย์. ความเชื่อมโยงทางการเมืองต่างระบบกับการขัดแย้งระหว่างประเทศ : ศึกษากรณีการขัดแย้งระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับสหภาพโซเวียตในช่วงปี 1956-1960. เอเชียปริทัศน์ 5, 1 (มกราคม-เมษายน 2527): 48-89.
- ชาติรี ฤทธารมย์. นโยบายต่างประเทศของสหภาพโซเวียต 1945-1990 : ศึกษาถึงการเผชิญหน้ากับทุนนิยมในอดีต จนถึงการประนีประนอมกับทุนนิยมในสมัยกอร์บาเชฟ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- ธีระ นุชเปียม. สถานการณ์ในเอเชียกับบทบาทของประเทศมหาอำนาจ. เอเชียปริทัศน์ 9,1 (มกราคม-เมษายน 2531): 7-44.
- นวนินิตี เศรษฐบุญตร. จีนกับรัสเซีย จะพบปะสุดยอดกันจริงหรือ?. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 35, 9 (23-29 ตุลาคม 2531): 32.
- นวนินิตี เศรษฐบุญตร. จุดเริ่มต้นของการขัดแย้งระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับสหภาพโซเวียต : อุดมการณ์หรือผลประโยชน์. วารสารธรรมศาสตร์ 6,3 (มกราคม- กุมภาพันธ์ 2520): 177-191.
- นวนินิตี เศรษฐบุญตร. ปัญหาของจีนกับญวน จะเป็นมิตรกันได้อีกหรือ. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 29,18 (24 ตุลาคม 2545): 17.
- นวนินิตี เศรษฐบุญตร. อุดมการณ์หรือผลประโยชน์ ? : การขัดแย้งกันระหว่างรัสเซียกับจีน และญวนกับเขมร. กรุงเทพมหานคร: แพร์พิทยา, 2525.
- ประชุมสุดยอดจีน-โซเวียต ผลสำเร็จที่น่าจับตา. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 35, 50 (28 พฤษภาคม 2532): 26-27.
- ประทุมพร วัชรเสถียร. ร่วมด้วยช่วยกันแก้รัสเซีย. มติชนสุดสัปดาห์ 9, 996 (21 กันยายน 2542): 91-2.
- ประทุมพร วัชรเสถียร และไชยวัฒน์ คำชู, บรรณาธิการ. จีนในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- ปรับสัมพันธ์จีน-โซเวียต ถึงเพิ่งเริ่มต้นก็กระเทือนไปทั่ว. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 29, 18 (24 ตุลาคม 2525): 12.
- เพ็ญศรี เฝ่าเหลืองทอง. รัสเซียนำลงทุน?. มติชนสุดสัปดาห์ 20, 1046 (4 กันยายน 2543): 27-28.
- ระดม วงษ์น้อม. ความขัดแย้งระหว่างจีนกับโซเวียตและผลกระทบที่มีต่อเอเชียอาคเนย์จนถึงปี 1975 : ศึกษาเชิงประยุกต์ ทฤษฎีการเมืองระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมศาสตร์, 2534.
- ลักษณะเลิศ ชยางกูร. ความสัมพันธ์ระหว่างจีนและโซเวียต กำลังเกิดการแตกแยกหรือ. วารสารธรรมศาสตร์ 1, 4 (ตุลาคม 2505): 832-859.

วรศักดิ์ มหัทธโนบล. จีน. ใน เอเชียรายปี 1999/2542, หน้า 186-197. สถาบันเอเชียศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

วิวัฒน์ มุ่งการดี. ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับสหรัฐอเมริกา. ใน จีนในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง, ใน
ไชยวัฒน์ คำชู และประทุมพร วัชรเสถียร (บรรณาธิการ), จีนในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง,
แปลง, หน้า 121-135. ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2542.

สุดา มั่งมีดี. รัสเซียระลอกี้ กระแสก่อการร้ายกระหน่ำ. เนชั่นสุดสัปดาห์ 8, 381 (23-29 กุมภาพันธ์
2542): 70-71.

สุนิสา สุชี. นโยบายของจีนในการขยายพลังอำนาจทางทะเลในช่วงสงครามเย็น (1990-1997).
เอเชียปริทัศน์ 19, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2541): 69-86.

สุรชาติ บำรุงสุข. กองทัพรัสเซีย จากรุ่งโรจน์...สู่ตกต่ำและล่มสลาย. มติชนสุดสัปดาห์ 20, 1046
(4 กันยายน 2543): 27-28.

เสาวรส ณ บางช้าง. ความสัมพันธ์สามเส้า จีน สหรัฐฯ และรัสเซีย. รัฐศาสตร์นิเทศ 9, 2
(เมษายน-มิถุนายน 2517): 26-39.

อดุลย์ รัตนเกษม. กองทัพจีนในสายตารัสเซีย. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 49, 1 (31 พฤษภาคม-
6 มิถุนายน 2545): 24-25.

อดุลย์ รัตนเกษม. รัสเซียและจีน หันส่วนทางยุทธศาสตร์ที่แน่นอน. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 49,
28 (6 พฤศจิกายน-12 ธันวาคม 2545): 46-47.

อภิมาหาอำนาจ สหรัฐฯ-โซเวียต-จีน. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 31, 26 (16 ธันวาคม 2527): 14-16.

อนงก์ เพิ่มวงศ์เสนีย์. ทางสองแพร่งของรัสเซียหลังการเลือกตั้งรอบแรก. ใน อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์
(บรรณาธิการ), เอเชีย 1996: การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง, หน้า 63-66. สถาบัน
เอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

อนงก์ เพิ่มวงศ์เสนีย์. ผู้นำรัสเซียปี 2000 : แนวการปฏิรูปนโยบายต่างประเทศและบทบาทต่อ
รัสเซีย. มติชนสุดสัปดาห์ 20, 1028 (2 พฤษภาคม 2543): 91.

ภาษาอังกฤษ

Anders, Aslund. Russia's Collapse. Foreign Affairs 78 (September/October 1999): 64-
78.

Anders, Aslund. Russia's Success Story. Foreign Affairs 73 (September/October 1994):
58-71.

Andrei Kozyrev. Partnership or Cold Peace. Foreign Policy 99 (Summer 1995): 3-15.

- Andrei, Kozyrev. Russia : A Chance for Survival. Foreign Affairs 71 (Spring 1992): 1-25.
- Beyme, Klaus Von. The Soviet Union in World Politics. England: Gower, 1987.
- Bialer, Seweryn. The domestic context of Soviet foreign policy. United States of America: Westview, 1981.
- Borisov, Oleg Borisovich. Soviet –Chinese Relations, 1945-1970. Bloomington,Ind: Indiana University Press,1975.
- Breslauer, George W. Gorbachev and Yeltsin As Leaders. Cambridge: Cambridge University Press, 2002.
- Brown, Archie., and Kaser, Michael., eds. The Soviet Union Since the Fall of Khrushchev. 2nd ed. London: Macmillan, 1978.
- Cohen, Stephen F., Rabino, Wych., Alexander Sharlet., and Robert, S., eds. The Soviet Union since Stalin. Bloomington: Indiana University Press, 1980.
- Dallin, Alexander., and Larson, Thomas B., eds. Soviet Politics since Khrushchev. New Jersey: Prentice-Hall, 1968.
- Daniel and Lois Dougan Tretiak. Moscow's Trade With Asia. Far Eastern Economic Review (February 1966): 204-208.
- Deiter Heinzig. Russia and the Soviet Union in Asia : Aspects Colonialism and Expansion Contemporary Southeast Asia 4 (March 1983): 417-450.
- Derek da Cunha. The Evolving Pacific Power Structure. Singapore: Institute of South East Asia Studies, 1996.
- Dunlop, J.B. The Rise and Russia and the Fall of the Soviet Empire. Princeton: Princeton University press, 1993.
- Edmonds, Robin. Soviet Foreign Policy : The Brezhnev Years. New York: Oxford University, 1983.
- Eklof, Ben. Soviet Briefing : Gorbachev and the reform period. Boulder,Colo: Westview,1989.
- Elleman, Bruce A. Modern Chinese Warfare, 1975-1989. London: Routledge, 2001.
- Ellison, Herbert J. ed. The Sino-Soviet Conflict ; A Global Perspective. United States of America: University of Washington, 1982.
- Ellison, Herbert J. The Soviet Union and Northeast Asia. Lanham,Md: University Press of America, 1989.

- Eugene, Bazhanov., and Natasha, Bazhanov. Russia and Asia in 1992: A Balancing Act. Asian Survey 1 (January 1993): 91-102.
- Faust, J.R., and Kornberg, Judith RF. China in World Politics. Boulder: Lynne Reinner, 1995.
- Ferry, William E., and Kanet, Roger E., eds. Post Communist states in the World Community. London: Macmillan, 1998.
- Fleron, Frederic J., Hoffmann, Erik P., and Larid, Robbin F. eds. Soviet Foreign Policy Classic and Contemporary Issues. New York: Aldine de Gruyter, 1991.
- Fuller, Graham E. Moscow and the Gulf War. Foreign Affairs 70 (Summer 1991): 55-76.
- Gooch, John. Russia and the World 1917-1991. New York: Caroline Kennedy-Pipe, 1998.
- Goodman, David S., and Segal, Gerald. China Deconstructs Politics, trade and regionalism. London: Routledge, 1994.
- Gorbachev, Mikhail. Perestroika : New Thinking for Our Country and the World. New York: Harper and Row, 1987.
- Grachev, Andrei. S. Final Days. Translated by Milne Margo. Boulder: Westview Press, 1995.
- Great Britain, Central Office of Information. Russia China and The West. London: Central Office Information, 1968.
- Gupra, Bhabani Sen. Soviet-Asian Relations in the 1970s and Beyond : An Interperceptional Study. New York: Pralyer, 1976.
- Hammond, Thomas Taylor. Soviet Foreign Relations and World Communism. Princeton, N.J: Princeton University, 1965.
- Hamrell, Sven., and Widstrand, Carl Gusta. The Soviet bloc, China and Africa. London: Pall Mall, 1964.
- Hanak, H. Soviet Foreign Policy Since the Death of Stalin. London: Routledge& Kegan Paul, 1972.
- Han, Sung-Joo. Soviet Policy in Asia-Expansion or Accommodation?. Seoul, Korea: Panmun Book Company, 1980.
- Herbert, Ellison J., and others., eds. The Sino-Sovite Conflict : A Global Perspective. Seattle: University of Washington Press, 1982.

- Hill, Ronald J., and Jan Ake Dellenbrant., eds. Gorbachev and Perestroika. Aldershot,Hants: Edward Elgar, 1989.
- Hoffman, Erik P., and Fleron, Frederic J., eds. The Conduct of Soviet Foreign Policy. London: Butterworths, 1971.
- Horn, Robert C. Soviet – Indian Relations Issues and Influence. New York: Praeger, 1982.
- Igor, Malashenko. The New Russian Isolationism. Newsweek (20 December 1999): 20.
- Ipyong. J.Kim. ed. On the Further Evolution of the Strategic Triangle. New York: Paragon House, 1987.
- Isachenkov, Vladimir. Russia and China Agree to Friendship Treaty [Online]. (n.d.) Available from: http://www.seacoastonline.com/2001news/7_17_w1htm [21/06/2004].
- Ivanov,Igor S. The New Russian Diplomacy. Washington D.C.: The Nixon Center and Brooking Institutional, 2002.
- Jacobsen, Carl G. ed. Soviet Foreign Policy ; New Dynamics, New Themes. London: Macmillan, 1989.
- John, Keep. Contemporary History in the Soviet Mirror. London: George Allen & Unwin, 1964.
- Kaiser, Robert G. Gorbachev : Triumph and Failure. Foreign Affairs 70 (Spring 1991): 160-174.
- Kanet, Roger E. Soviet Foreign Policy in the 1980s. New York: Praeger, 1982.
- Kanet, Roger E., and Kozhemiakin, Alexander V. The Foreign Policy of the Russian Federation. London: Macmillan, 1997.
- Kanet, Roger E., Miner, Deborah Nutter., and Rester, Tamara J. eds. Soviet Foreign Policy in Transition. Cambridge: Cambridge University, 1992.
- Keeble, Curtis. The Soviet State : The Domestic Roots of Soviet Foreign Policy. Boulder, Colorado: Westview Press, 1985.
- Kennan, George Frost. Soviet Foreign Policy,1917-1941. Princeton,NJ: Van Nostrand, 1960.
- Kim, Samual S. China and the World : Chinese Foreign Policy faces the New Millenium. 4th ed. Boulder: Westview Press, 1998.

- Kim, Samuel S. China and the World ; Chinese Foreign Relations in the Post Cold War Era. 3rd ed. Boulder: Westview, 1994.
- Kim, Samuel S. China and the World : New Directions in Chinese Foreign Relations. 2nd ed. Boulder, San Francisco, and London: Westview Press, 1989.
- Kirby, E. Stuart. Russian Studies of China : Progress and Problems of Soviet Sinology. London: Macmillan, 1975.
- Kissinger, Henry A. New World Disorder. Newsweek (31 May 1999):22-24.
- Koji, Watanabe. Engaging Russia in Asia Pacific. Tokyo: Japan Center for International Exchange, 1999.
- Korionov Vitaly. The Policy of Peaceful Coexistence in Action. Moscow: Progress Publishers, 1975.
- Kulski, Wladyslaw W. Peaceful Co-Existence : An Analysis of Soviet Foreign Policy. Chicago: Henry Regnery Company, 1959.
- Labeledz, Leopold., and Urban, G. R., eds. The Sino-Soviet Conflict. London: The Bodley Head, 1965.
- Lach, Donald F., and Wehrle, Edmund S. International Politics in East Asia Since World War II. New York: Praeger, 1975.
- Lafeber, Walter. America, Russia and the Cold War 1945-1984. 5th ed. New York: Knopf, 1985.
- Laird, Robbin Frederick. Soviet Foreign Policy. New York: The Academy of Political Science, 1987.
- Laird, Robbin Frederick. Soviet Foreign Policy in a Changing World. Berlin: Walter de Gruyter, 1986.
- Legvold, Robert. Russia's Unformed. Foreign Policy 80 (September/October 2001): 62-75.
- Lieven, Anatol., and Trenin, Dmitri. Ambivalent Neighbours : The EU, NATO and Price of Membership. Washington D.C.: Carnegie Endowment for International Peace, 2003.
- Lijun, Sheng. China and Taiwan : Cross Strait Relations under Chen Shui-Bian. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 2002.
- Matthews, Owen. Yeltsin's Loyal Fireman. Newsweek (24 May 1999): 21.

- Medvedev, Roy. China and the Superpower. New York: Basil Blackwell, 1986.
- Melville, Anderi., and Lapidus, Gail W. The Glasnost Papers : Voices on Reform from Moscow. Boulder: Westview, 1990.
- Nogee, Joseph L., and Donaldson, Robert H. Soviet Foreign Policy Since World War II. Oxford: Pergamon, 1984.
- North, Robert C. Moscow and Chinese Communists. 2nd ed. Standford, California: Stanford University, 1953.
- Papp, Daniel S. Contemporary International Relations: Frameworks for Understanding. 3rd ed. New York: Macmillan, 1988.
- Park, Jae., and HA, Joseph M. The Soviet Union and East Asia in the 1980s. Seoul: The Institute for Far Eastern Studies, 1983.
- Pipes, Richard. Is Russia Still an Enemy. Foreign Affairs 76 (September/October 1997): 65-78.
- Powell, Bill. Russia Too Sane to Ignore ; Yeltsin rises in A Crisis., This Time on Kosovo. Newsweek (17 May 1999): 28.
- Pradyshev, Boris D. Russia and the World. New York: Carol Publishing Group, 1991.
- Quested, R.K.I. Sino-Russia Relations, A Short History. Sydney London Boston: George & Unwin, 1984.
- Ragan, Melon. China and the Soviet Union in Asia. Current History 80 (October 1981): 329-342.
- Remnick, David. Can Russia Change?. Foreign Affairs 76 (January/February 1997): 35-49.
- Ronchey, Alberto. The Two red Giants : An analysis of Sino-Soviet Relations. New York: Norton, 1965.
- Ross, Robert S. East Asia in Transition Toward a New Regional Order. London: M.E. Sharpe, 1995.
- Rosser, Richard F. An Introduction to Soviet Foreign Policy. Englewood Cliffs, NJ.: Prentice-Hall, 1969.
- Rubinstein, Alvin Z. Soviet and Chinese Influence in the Third World. New York: Praeger, 1975.

- Rubinstein, Alvin Z. The Foreign Policy of the Soviet Union. New York: Random House, 1968.
- Russia. In East Asian Strategic Review 2002, pp. 237-259. Japan: The National Institute for Defense Studies Japan, 2002.
- Russia. In The Annual Register : A Record of World Events 1992, pp. 135-143. London: Longman, 1992.
- Russia. In The Annual Register : A Record of World Events 1993, pp. 136-144. London: Longman, 1993.
- Russia. In The Annual Register : A Record of World Events 1994, pp. 142-150. London: Longman, 1994.
- Russia. In The Annual Register : A Record of World Events 1995, pp.199-201. London: Longman, 1995.
- Russia. In The Annual Register : A Record of World Events 1996, pp.199-200 . London: Longman, 1996.
- Russia. In The Annual Register : A Record of World Events 1997, pp. 135-140. London: Longman, 1997.
- Russia. In The Annual Register : A Record of World Events 1998, pp. 147-152. London: Longman, 1998.
- Russia. In The Annual Register : A Record of World Events 1999, pp. 144-148. London: Longman, 1999.
- Russia. In The Annual Register : A Record of World Events 2000, pp. 128-133. London: Longman, 2000.
- Russian Far East and Siberia. In Far Eastern Economic Review Asia 1993 Yearbook, pp.195-197. Hong Kong: Review Publishing Company, 1993.
- Russian Far East and Siberia. In Far Eastern Economic Review Asia 1994 Yearbook, pp.196-199. Hong Kong: Review Publishing Company, 1994.
- Russian Far East and Siberia. In Far Eastern Economic Review Asia 1995 Yearbook, pp.199-201. Hong Kong: Review Publishing Company, 1995.
- Russian Far East and Siberia. In Far Eastern Economic Review Asia 1997 Yearbook, pp.198-200. Hong Kong: Review Publishing Company, 1997.

- Russian Far East and Siberia. In Far Eastern Economic Review Asia 1998 Yearbook, pp.195-197. Hong Kong: Review Publishing Company, 1998.
- Russian Far East and Siberia. In Far Eastern Economic Review Asia 1999 Yearbook, pp.190-191. Hong Kong: Review Publishing Company, 1999.
- Russian Far East and Siberia. In Far Eastern Economic Review Asia 2000 Yearbook, pp.189-190. Hong Kong: Review Publishing Company, 2000.
- Russian Far East and Siberia. In Far Eastern Economic Review Asia 2001 Yearbook, pp.188-191. Hong Kong: Review Publishing Company, 2001.
- Russian Far East and Siberia. In Far Eastern Economic Review Asia 2002 Yearbook, pp.186-189. Hong Kong: Review Publishing Company, 2002.
- Russia's Asian Strategy. Asian Analyst (January 1966): 10-14.
- Saikai, Amin., and Maley William., eds. Russia in Search of its Future. Cambridge: Cambridge University, 1995.
- Salmon, Trevor C. Issue in International Relations. London and New York: Routledge, 2000.
- Schlesinger, Arthur Meier. A thousand Days : John F. Kenedy in the White House. Boston: Houghton Mifflin, 1965.
- Sestanovich, Stephen. Rethinking Russia's National Interests. Washington D.C.: The Center of Strategic and International Studies, 1994.
- Shaw, Denis. Russia in the Modern World. Maussachusetts: Blackwell, 1999.
- Singh, Darshan. Soviet Foreign Policy Documents 1985. New Delhi: Sterling, 1985.
- Soviet Asia. In Far Eastern Economic Review Asia 1992 Yearbook, pp.190-191. Hong Kong: Review Publishing Company, 1992.
- Staar, Richard F. Foreign Policies of the Soviet Union. California: Standford, 1991.
- Steele, Jonathan., and Andropov. World Power, Soviet Foreign Policy Under Brezhnev. London: Michael Joseph, 1983.
- Stephen White ., Alex Pravda., and Zvi Gitelman. Development in Soviet and Post-Soviet Politcs. 2nd ed. London: Macmillan, 1992.
- Stuart, Douglas T., and Tow William T., eds. China, The Soviet Union and the West strategic and political dimensions in the 1980s. Boulder, Colo: Westview Press, 1982.

- Swick, Peter. Soviet Foreign Relations : Process and Policy. New Jersey: Prentice-Hall, 1996.
- Sylvia, Woodby. Gorbachev and the Decline of Ideology in Soviet Foreign Policy. Boulder: Westview Press, 1989.
- Thakur, Ramesh., and Thayer, Carlyle A. The Soviet Union as an Asian Pacific Power. Boulder: Westview, 1987.
- Treadgold, Donald W. Twentieth Century Russia. Boulder: Westview, 1990.
- Treisman, Daniel. Russia Renewed?. Foreign Affairs 81 (November/December 2002): 58-72.
- Vucinich, Wayne S. Russia and Asia Essays on the Influence of Russia on the Asia Peoples. Stanford: Hoover Institutes, 1972.
- Wei, Henry. China and Soviet Russia. New York: D. Van Nostrand, 1956.
- Wesson, Robert G. Soviet Foreign Policy in Perspective. Homewood, Ill: The Dorsey Press, 1969.
- Wetting, Gerhard. Changes in Soviet Policy Towards the West. London: Westview, 1991.
- Whelan, Joseph G. The Moscow Summit, 1988 : Reagan and Gorbachev in Negotiation. Boulder: Westview Press, 1990.
- White, Stephen., Pravda, Alex., and Gitelman, Zvi. Developments in Soviet and Post-Soviet Politics. London: Macmillan, 1990.
- Whiting, Allen S. Soviet Policies in China, 1917-1924. Stanford, California: Stanford University Press, 1953.
- Woodby, Sylvia. Gorbachev and the Decline of Ideology in Soviet Foreign Policy. Boulder: Westview Press, 1989.
- Zelikom, Philip. Beyond Boris Yeltsin. Foreign Affairs 73 (January/February 1994): 44-55.
- Zwick, Peter. Soviet Foreign Relations : Process and Policy. New Jersey: Prentice Hall, 1990.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

สนธิสัญญามิตรภาพ พันธมิตรและความช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสหภาพโซเวียต
และสาธารณรัฐประชาชนจีน

14 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1950

องค์การสูงสุดของสหภาพแห่งสหภาพโซเวียตและรัฐบาลกลางของสาธารณรัฐประชาชนจีน ด้วยความมุ่งมั่นที่จะผูกสัมพันธ์กันอย่างฉันมิตรและร่วมมือกันระหว่างสหภาพโซเวียตและสาธารณรัฐประชาชนจีน จึงร่วมมือกันป้องกันการคืบคลานที่พหุของจักรวรรดินิยมญี่ปุ่นและความก้าวร้าวหรือรัฐใดก็ตามที่จะร่วมมือกับญี่ปุ่นเพื่อดำเนินพฤติกรรมที่เป็นการรุกราน

มีความตั้งใจอย่างจริงจังในการเผยแพร่สันติสุขที่ยาวนานและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงและตลอดทั่วโลกโดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และหลักการขององค์การสหประชาชาติ

ด้วยความเชื่อมั่นอย่างแน่วแน่ว่าการสร้างความสัมพันธ์ฉันเพื่อนบ้านและมิตรภาพระหว่างสหภาพโซเวียตและสาธารณรัฐประชาชนจีนให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนชาวโซเวียตและชาวจีน

เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ จึงตัดสินใจลงนามในสนธิสัญญาร่วมกันและแต่งตั้งให้บุคคลที่มีรายชื่อต่อไปนี้เป็นผู้แทนที่มีอำนาจเต็มของทั้งสองฝ่าย

องค์การสูงสุดของสหภาพโซเวียต: อันเดรย์ ยานูอารเยวิช วิซินสกี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของสหพันธรัฐรัสเซีย

รัฐบาลกลางของสาธารณรัฐประชาชนจีน: โจว เอิน ไหล ประธานสภาการบริหารของรัฐบาลและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของจีน

ผู้แทนผู้ซึ่งมีอำนาจเต็มของทั้งสองฝ่าย หลังจากที่ได้แลกเปลี่ยนสารตราตั้งของกันและกันแล้ว และพบว่าสารตราตั้งของอีกฝ่ายถูกต้องตามระเบียบแล้ว จึงได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

มาตรา 1

คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายยอมรับร่วมกันว่าจะใช้มาตรการต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อป้องกันพฤติกรรมการค้าร้ายและการคุกคามสันติภาพที่กลับมาอีกครั้งของญี่ปุ่นหรือรัฐใดก็ตาม ที่อาจเข้าร่วมทางตรงหรือทางอ้อมกับญี่ปุ่นในการดำเนินพฤติกรรมที่จัดว่าเป็นการรุกราน หากคู่สัญญาไม่ว่าจะเป็นฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถูกญี่ปุ่นหรือรัฐใดก็ตามที่เป็นพันธมิตรของญี่ปุ่นรุกราน ซึ่งเท่ากับมีส่วนร่วมในสงคราม คู่สัญญาอีกฝ่ายจะให้ความช่วยเหลือทันทีทั้งทางด้านทหารและด้านอื่น ๆ ทุกวิถีทางที่จะสามารถทำได้

คู่สัญญาประกาศถึงความพร้อมของแต่ละฝ่ายที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมระหว่างประเทศต่าง ๆ ด้วยวิญญูณแห่งความร่วมมือที่มีความจริงใจ เพื่อรักษาไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงปลอดภัยตลอดทั่วทั้งโลก และจะอุทิศพลังทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้อย่างรวดเร็ว

มาตรา 2

ภายใต้ข้อตกลงร่วมมือ คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายตกลงยอมรับให้มีการทำสนธิสัญญาสันติภาพกับญี่ปุ่นโดยเร็วที่สุด โดยจะร่วมมือกับประเทศอื่น ๆ ที่เป็นพันธมิตรกันในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง

มาตรา 3

คู่สัญญาทั้งสองจะไม่เข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับรัฐอื่นใด เพื่อกระทำการต่อต้านรุกรานอีกฝ่าย และไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการฉกฉวยกำลังหรือกระทำการ หรือมาตรการใด ๆ ก็ตามที่มีเจตนามุ่งต่อต้านคู่สัญญาอีกฝ่าย

มาตรา 4

คู่สัญญาทั้งสองจะปรึกษาหารือร่วมกันในทุกประเด็นทางการเมืองระหว่างประเทศที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ร่วมกันของโซเวียตและจีน เพื่อให้เกิดสันติภาพและความมั่นคงปลอดภัยของโลก

มาตรา 5

คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายยอมรับว่าในวิญญูณของมิตรภาพและความร่วมมือและหลักแห่งความเสมอภาค ผลประโยชน์ร่วมกัน การเคารพอำนาจอธิปไตยของรัฐ การบูรณาการเขตแดน และการไม่แทรกแซงในกิจการภายในของกันและกัน จะนำมาซึ่งการพัฒนาและการเสริมสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น รวมทั้งจะให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจแก่อีกฝ่ายในทุกทางเท่าที่จะสามารถทำได้และจะดำเนินการต่าง ๆ ทางด้านเศรษฐกิจเพื่อให้แผนความร่วมมือทางเศรษฐกิจประสบผลสำเร็จ

มาตรา 6

สนธิสัญญานี้จะมีผลบังคับใช้ได้ทันทีเมื่อมีการให้สัตยาบัน การแลกเปลี่ยนเอกสารสัตยาบันจะกระทำกัน ณ กรุงปักกิ่ง

สนธิสัญญานี้จะมีผลใช้บังคับได้ 30 ปี หากไม่มีคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแจ้งให้ฝ่ายหนึ่งทราบหนึ่งปีก่อนวันหมดสัญญาว่ามีเจตนาจะยกเลิกสัญญา สนธิสัญญานี้ก็จะมีผลบังคับใช้ได้อีก 5 ปีต่อไป และจะต่ออายุได้ภายใต้ข้อบังคับเดียวกันนี้

กระทำกัน ณ กรุงมอสโก วันที่ 14 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1950 มีสองฉบับ ฉบับหนึ่งเป็นภาษารัสเซีย อีกฉบับเป็นภาษาจีน ทั้งสองฉบับมีผลบังคับใช้ได้เท่ากัน

โดยได้รับมอบอำนาจจากองค์การสูงสุด

ของสภาสูงโซเวียตแห่งสหภาพโซเวียต:

(ลงนาม) อ.ยา. วิซินสกี

โดยได้รับมอบอำนาจจากรัฐบาล

กลางของประชาชนแห่งสาธารณรัฐ

ประชาชนจีน:

(ลงนาม) โจว เอ็น ไหล

(ข้อมูลจาก *Diplomacy of Contemporary China*, Han Nianlong ed. (Hong Kong: New Horizon Press, 1990), pp.491-493.)

ภาคผนวก ข

ถ้อยแถลงร่วมของสาธารณรัฐประชาชนจีน-สหพันธรัฐรัสเซีย

3 กันยายน ค.ศ.1994

China-Russian Joint Statement

September 3, 1994

ข้อความเต็มของการประกาศอย่างเป็นทางการ มีดังต่อไปนี้

1. สาธารณรัฐประชาชนจีนและสหพันธรัฐรัสเซีย (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า 'ทั้งสองฝ่าย') ตกลงร่วมกันที่จะรักษาและพัฒนาเสถียรภาพของความเป็นเพื่อนบ้านที่ดี ที่เป็นมิตร และผลประโยชน์ร่วมกันในระยะยาวเพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนของทั้งสองประเทศ จะช่วยกันรักษาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสันติภาพ เสถียรภาพ เพื่อให้เกิดการพัฒนาในเอเชียและโลก

2. ภายหลังจากประชุมสุดยอดครั้งแรกของจีน-รัสเซีย ในปีค.ศ.1992 ทั้งสองฝ่ายมีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการพัฒนาความสัมพันธ์ในระดับทวิภาคีให้เป็นไปอย่างราบรื่น และเชื่อว่ามีความพร้อมที่จะสถาปนาความสัมพันธ์รูปแบบใหม่ไปสู่ความเป็นหุ้นส่วนที่สร้างสรรค์ ที่หมายถึง ความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกัน ความเป็นเพื่อนบ้านที่ดีและความร่วมมือเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน โดยตั้งอยู่บนหลักการพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันโดยสันติ ไม่ใช่เป็นการสร้างพันธมิตร และมีใช่เป็นการต่อต้านรัฐที่สามแต่ประการใด

3. ทั้งสองฝ่ายย้ำถึงการยอมรับร่วมกันในทุกหลักการในถ้อยแถลงร่วมของจีน-รัสเซีย เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม ค.ศ.1992 และแสดงออกถึงความตั้งใจที่จะยกระดับความสัมพันธ์ระดับทวิภาคีเข้าสู่ความสัมพันธ์รูปแบบใหม่ในศตวรรษที่ 21 โดยจะใช้ผลประโยชน์ให้มากที่สุด จากความร่วมมือดังกล่าว เพื่อการปฏิรูปภายในและการพัฒนาเศรษฐกิจของทั้งสองประเทศ รวมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อสันติภาพที่ยาวนานในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและตลอดทั่วโลก

4. ทั้งสองฝ่ายตัดสินใจที่จะยกระดับความสัมพันธ์ในระดับทวิภาคีไปสู่รูปแบบใหม่ โดยแบ่งออกเป็นความสัมพันธ์ด้านต่าง ๆ ดังนี้

(1) ความสัมพันธ์ด้านการเมือง

บนหลักการพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันโดยสันติและความเข้าใจร่วมกันที่ว่า ความแตกต่างของระบบสังคมและพรรคชนะที่ต่างกัน มิได้เป็นอุปสรรคในการพัฒนาความสัมพันธ์ในด้าน

ต่าง ๆ ทั้งสองประเทศจะรักษาและพัฒนาความเป็นเพื่อนบ้านที่ดี ความเป็นมิตรในระยะยาว จะให้มีการเจรจาเป็นประจําในประเด็นที่หลากหลาย รวมทั้งแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยความจริงใจ ใฝ่หวังใจซึ่งกันและกัน และคํานึงถึงผลประโยชน์ของอีกฝ่ายโดยสอดคล้องกับหลักการของกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยสากล

ประเทศทั้งสองจะยึดมั่นในข้อตกลงการแบ่งเขตแดนจีน-รัสเซียที่มีอยู่ จะดําเนินการแก้ไขข้อโต้แย้งในประเด็นพรมแดนที่ยังคงหลงเหลืออยู่ด้วยความยุติธรรม มีเหตุมีผล สํารวจเส้นเขตแดนและเส้นแบ่งเขตแดนให้เสร็จสิ้นตามที่กำหนด โดยจะรักษาความเป็นมิตร ความเป็นเพื่อนบ้านที่ดี ความไว้ใจซึ่งกันและกัน และความร่วมมือตลอดแนวชายแดน

ตระหนักถึงคุณลักษณะที่แตกต่างกันและเคารพสิทธิของกันและกันในการเลือกแนวทางการพัฒนาประเทศอย่างเสรี ทั้งนี้ ทั้งสองฝ่ายจะให้คําปรึกษาหารือร่วมกันทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเพื่อปฏิรูปภายในประเทศทั้งสอง

ประเทศทั้งสองจะรักษาสนธิสัญญาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ในระดับทวิภาคีอย่างเคร่งครัด จะมีให้มีข้อบกพร่องใด ๆ เกิดขึ้น

(2) ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ การค้า วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ทั้งสองฝ่ายจะใช้ข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ให้มากที่สุดและเกื้อกูลกันทางเศรษฐกิจยอมรับหลักการความเท่าเทียมกัน ผลประโยชน์ต่างตอบแทน เพื่อได้รับการเปลี่ยนผ่านของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับหลักปฏิบัติของระดับระหว่างประเทศ และให้สิทธิพิเศษในการร่วมมือกันทางด้านกฎหมาย การเงิน สินเชื่อ การขนส่งตลอดจนข้อมูลข่าวสาร

ทั้งสองฝ่ายสํารวจหาแนวทางใหม่ในการพัฒนาเศรษฐกิจตามที่เคยได้กล่าวไว้ และร่างแผนระยะยาวเพื่อความร่วมมือทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีร่วมกัน และนำไปปฏิบัติด้วย

ประเทศทั้งสองจะยกระดับและพัฒนาคุณภาพความร่วมมือ จะเพิ่มโครงการความร่วมมือ อย่างเหมาะสม โดยพิจารณาถึงความจำเป็นและความเป็นไปได้

ประเทศทั้งสองจะพัฒนากฎหมายทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ในการค้าต่างประเทศ และจะสถาปนาระบบมาตรฐานแบบเดียวกันสำหรับกิจกรรมทางการค้า

ประเทศทั้งสองจะปรับมาตรการร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาความร่วมมืออย่างจริงจังระหว่างจังหวัดต่าง ๆ ของทั้งสอง

(3) ด้านการทหารและกิจการทางด้านการเมือง

ทั้งสองฝ่ายจะมุ่งปฏิบัติตามข้อตกลงอย่างจริงจังที่ว่าด้วยการไม่เล็งอาวุธนิวเคลียร์ต่อกันและกัน และจะไม่ใช้กำลังต่อต้านอีกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะไม่เป็นฝ่ายเริ่มใช้อาวุธนิวเคลียร์ต่อต้านอีกฝ่ายหนึ่งก่อน

ประเทศทั้งสองจะขยายการพบปะแลกเปลี่ยนและความร่วมมือต่อกัน โดยที่ความร่วมมือดังกล่าวไม่ได้เป็นการต่อต้านรัฐที่สามตราบเท่าที่การแลกเปลี่ยนและความร่วมมือที่เกิดขึ้นดำเนินไปตามนโยบายและเป็นไปตามข้อบังคับของทั้งสองประเทศ และเป็นการทำเพื่อรักษาผลประโยชน์สูงสุดของภูมิภาค เสถียรภาพและความมั่นคงของโลก

ทั้งสองฝ่ายจะพยายามเร่งสร้างข้อตกลงที่ว่าด้วยการลดกำลังทหารตามแนวพรมแดนระหว่างกัน สร้างความเชื่อมั่นในด้านการทหารบนพื้นฐานของข้อตกลงในการลดกำลังทหารตามแนวชายแดนให้อยู่ในระดับที่ต่ำที่สุดเท่าที่จะสามารถกระทำได้ โดยตั้งอยู่บนหลักเกณฑ์ความเป็นเพื่อนบ้านที่ดีระยะยาว ความสัมพันธ์แบบฉันมิตร สำหรับกองกำลังทหารในพื้นที่บริเวณแนวชายแดน ให้มีไว้เพื่อวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการป้องกันเท่านั้น

(4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ทั้งสองฝ่ายจะยอมรับว่า อีกฝ่ายเป็นมหาอำนาจหลักที่มีบทบาทสำคัญในการรักษาสันติภาพและเสถียรภาพในโลกที่ประกอบไปด้วยหลากหลายขั้วอำนาจ จะยกระดับความร่วมมือกันในกิจการระหว่างประเทศ และร่วมมือกันในการแก้ไขประเด็นปัญหาในระดับโลก

ทั้งสองฝ่ายจะให้คำปรึกษาหารือและให้ความร่วมมือในการสถาปนาระเบียบการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศให้มีเสถียรภาพ ยุติธรรมและมีเหตุผล โดยทั้งสองเชื่อว่าควร

อยู่บนหลักการการเคารพอธิปไตยและเขตแดนของกันและกัน การไม่ก้าวร้าว ไม่แทรกแซงกิจการภายในของประเทศอื่น พิจารณาถึงความเท่าเทียม ผลประโยชน์ต่างตอบแทนและการอยู่ร่วมกันโดยสันติ

ทั้งสองฝ่ายยอมรับถึงความหลากหลายและความแตกต่างกันของประเทศต่าง ๆ ในโลก

ทั้งสองฝ่ายจะเผยแพร่ความร่วมมือบนหลักของความเท่าเทียมและการมีส่วนร่วมของทุกชาติ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ ไม่ยอมรับลัทธิการแพร่ขยาย และการดำเนินนโยบายครองความเป็นเจ้า การเมืองเรื่องอำนาจ และการสร้างความเป็นศัตรูโดยการสร้างค่ายทางการเมือง การทหารและทางเศรษฐกิจ

ทั้งสองฝ่ายสนับสนุนการแก้ไขข้อขัดแย้งโดยสันติวิธี การปรึกษาหารือ และการเจรจาด้วยความเข้าใจ โดยยึดหลักกฎหมายระหว่างประเทศเป็นที่ตั้ง ปราศจากการใช้กำลังใด ๆ ที่เป็นภัยคุกคาม

ทั้งสองฝ่ายจะร่วมมือกันเพื่อเจรจาถึงภัยคุกคามที่มาจากการแพร่ขยายอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง (weapons of mass destruction) และยานพาหนะต่าง ๆ ทางทหาร ทำงานอย่างแข็งขันเพื่อให้การเจรจาลดอาวุธนิวเคลียร์บรรลุผลสำเร็จโดยเร็ว อันเป็นผลให้สนธิสัญญาห้ามแพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ (Non Proliferation Treaty : NPT) สำเร็จได้โดยเร็วโดยการลงนามของประเทศต่าง ๆ

ประเทศทั้งสองตั้งใจที่จะยกระดับความไว้วางใจซึ่งกันและกันและร่วมมือกันกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ผ่านทางการเจรจาปรึกษาหารือเพื่อให้เกิดสันติภาพ ความมั่นคง เสถียรภาพและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

ทั้งสองฝ่ายจะเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในกิจกรรมความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับพหุภาคี รวมทั้งความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

ในฐานะที่เป็นสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ประเทศทั้งสองจะให้ความร่วมมือกับสหประชาชาติและจะทำงานร่วมกับประเทศอื่น ๆ เพื่อให้สหประชาชาติ

มีบทบาทสำคัญในการรักษาสันติภาพและความมั่นคงของโลก สนับสนุนการพัฒนาและป้องกัน
ไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น

(ลงนาม)

เจียงเจ๋อหมิน

ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

บอริส เยลต์ซิน

ประธานาธิบดีแห่งสหพันธรัฐรัสเซีย

3 กันยายน ค.ศ.1994

(แปลและเรียบเรียงจาก Text of Chinese –Russian Joint Statement [Online]. 1994.

Available from: <http://www.shaps.hawaii.edu/fp/russia/statement-940903.html>

[2004, March 25].)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

ถ้อยแถลงร่วมของจีน-รัสเซีย

25 เมษายน ค.ศ. 1996

China-Russia Statement

April 25, 1996

1. ความสัมพันธ์ทวิภาคี

สาธารณรัฐประชาชนจีนและสหพันธรัฐรัสเซีย (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกแทนว่า 'ทั้งสองฝ่าย') ได้ประกาศถึงการพัฒนาไปสู่ความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์แห่งความเท่าเทียม ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และความร่วมมือกันในศตวรรษที่ 21 นี้

ทั้งสองฝ่ายย้ำว่าจะปฏิบัติตามหลักการที่หลากหลายจากแถลงการณ์ร่วมที่ว่าด้วยความสัมพันธ์พื้นฐานระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับสหพันธรัฐรัสเซีย เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม ค.ศ.1992 และแถลงการณ์ร่วมของสาธารณรัฐประชาชนจีนกับสหพันธรัฐรัสเซียที่ลงนามเมื่อวันที่ 3 กันยายน ค.ศ.1994 อย่างเคร่งครัด

ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะรักษาการเจรจาในทุกระดับให้เป็นไปอย่างสม่ำเสมอและผ่านหลากหลายช่องทางในการติดต่อสื่อสาร เนื่องจากเชื่อว่าการพบปะระหว่างผู้นำระดับสูงและผู้นำประเทศนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

เพื่อให้การดังกล่าวประสบผลสำเร็จ จึงได้มีการตกลงให้มีการติดตั้งโทรศัพท์สายด่วนระหว่างรัฐบาลจีนในกรุงปักกิ่งและรัฐบาลรัสเซียในกรุงมอสโก

ทั้งสองฝ่ายได้ปฏิบัติตามข้อตกลงในพรมแดนส่วนตะวันออกระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับสหพันธรัฐรัสเซีย ที่ได้ลงนามไปแล้วเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม ค.ศ.1991 และข้อตกลงแบ่งเขตพรมแดนในส่วนตะวันตกระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนและสหพันธรัฐรัสเซีย ที่ได้ลงนามเมื่อวันที่ 3 กันยายน ค.ศ.1994 อย่างเคร่งครัด ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะดำเนินการเจรจาต่อรองเพื่อแก้ปัญหาให้มีความยุติธรรมและความเสมอภาคในส่วนที่ยังไม่บรรลุข้อตกลง โดยได้ตกลงกันว่าจะแก้ปัญหาให้ยุติโดยเร็วจากการสำรวจเขตแดนและการกำหนดเส้นเขตแดนที่

ชัดเจนระหว่างทั้งสองที่ได้กล่าวไว้ในข้อตกลงและการเจรจาต่อรองที่ต้องมีความเท่าเทียมตามการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจในพื้นที่พรมแดน

ทั้งสองฝ่ายเชื่อว่าการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือในเรื่องพรมแดนในภูมิภาคระหว่างทั้งสองเป็นสิ่งสำคัญต่อความสัมพันธ์ในลักษณะความเป็นเพื่อนบ้านที่ดี ความเป็นมิตร ผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างจีนกับรัสเซีย ทั้งสองฝ่ายมีความพร้อมที่จะร่วมกันทำให้การแลกเปลี่ยนและความร่วมมือมีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

ทั้งสองฝ่ายมีความพร้อมที่จะแลกเปลี่ยนประสบการณ์และข้อมูลข่าวสารให้ให้เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติของสองประเทศ

สาธารณรัฐประชาชนจีนสนับสนุนมาตรการและการกระทำที่สหพันธรัฐรัสเซียนำมาใช้ในการรักษาความเป็นเอกภาพของชาติ และยืนยันว่าเรื่องเชคนี้นั้นเป็นกิจการภายในของรัสเซีย

สหพันธรัฐรัสเซียย้ำว่ารัฐบาลของสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นรัฐบาลที่ถูกต้องตามกฎหมายเพียงรัฐบาลเดียว เป็นตัวแทนของประเทศจีน ส่วนไต้หวันเป็นเพียงส่วนหนึ่งของจีนเท่านั้น รัสเซียจะไม่สถาปนาความสัมพันธ์ที่เป็นทางการและจะไม่ติดต่ออย่างเป็นทางการกับไต้หวัน เช่นเดียวกับทิเบต ที่รัสเซียยอมรับว่าเป็นเพียงส่วนหนึ่งของจีนเช่นกัน

ทั้งสองฝ่ายพึงพอใจในการเพิ่มขึ้นของอัตราการค้าในระดับทวิภาคีภายหลังจากที่การค้าของทั้งสองตกต่ำในปีค.ศ.1994 และจะเข้ามาตราการที่แข็งแกร่งเพื่อขยายและพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้า โดยอาศัยข้อได้เปรียบจากความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์และการเชื่อมกันทางเศรษฐกิจ

จากการปฏิรูปโครงสร้างทางเศรษฐกิจและระบบการค้าภายในประเทศอย่างจริงจัง ทั้งสองฝ่ายจะยังคงสานต่อการพัฒนาบนหลักการของความเท่าเทียมกัน ผลประโยชน์ต่างตอบแทนและปฏิบัติตามหลักปฏิบัติทางการค้าระหว่างประเทศที่มีความหลากหลาย ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีผ่านทางธุรกิจการเงินเป็นหลักสำคัญ รัฐบาลของทั้งสองจะสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและสนับสนุนความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้าในระดับทวิภาคี ทั้งบริษัทขนาดใหญ่และขนาดกลาง และความร่วมมือที่ทำให้เกิดสภาพที่น่าลงทุน

ทั้งสองฝ่ายจะให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่งในความร่วมมือในโครงการทางด้านการผลิต วิทยาศาสตร์และการพัฒนาเทคโนโลยี เนื่องจากเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับความร่วมมือในระดับทวิภาคี ทั้งสองเห็นตรงกันว่าความร่วมมือในสาขาพลังงาน การผลิตเครื่องจักรกล เครื่องบิน ยานอวกาศ การเกษตร ตลอดจนการติดต่อสื่อสารและเทคโนโลยีขั้นสูง ควรได้รับความสำคัญโดย การพัฒนาเป็นโครงการขนาดใหญ่ นอกจากนี้ทั้งสองฝ่ายจะร่วมมือกันในการพัฒนา เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อสร้างความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพร้อมกันกับ ศักยภาพของประชาชนของทั้งสองประเทศและชุมชนระหว่างประเทศในระดับที่กว้างกว่า

ทั้งสองฝ่ายย้ำถึงการปฏิบัติตามแถลงการณ์ร่วมที่ลงนามโดยประธานาธิบดีของ สาธารณรัฐประชาชนจีนและสหพันธรัฐรัสเซียเมื่อวันที่ 3 กันยายน ค.ศ.1994 เกี่ยวกับการห้าม เล็งเป้าขีปนาวุธต่อกัน และไม่เป็นผู้เริ่มใช้อาวุธนิวเคลียร์เพื่อทำการรุกรานฝ่ายอื่นก่อน

ทั้งสองฝ่ายยึดมั่นว่าการลงนามในข้อตกลงบนการสร้างความเชื่อมั่นทางด้านการ ทหารตามแนวชายแดนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง พยายามหาทางแก้ไขปัญหาด้วยความเข้มแข็ง และดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสันติภาพ ความเป็นมิตรและเพื่อนบ้านที่ดี นอกจากนี้ ทั้งสองได้มีความเห็นร่วมกันในการพยายามหาข้อสรุปในเรื่องข้อตกลงการลดกำลังทหารบริเวณ ชายแดนให้บรรลุผลโดยเร็ว

ดังนั้นกองกำลังที่เหลือภายหลังจากที่ได้ลดกำลังทหารจะต้องคงไว้เพื่อวัตถุประสงค์ ในการป้องกันตนเองเท่านั้น

ทั้งสองฝ่ายแสดงออกถึงความพร้อมในการพัฒนาความเป็นมิตรเพิ่มขึ้น โดยผ่านการ แลกเปลี่ยนกำลังทหารในหลากหลายระดับชั้น และขยายความร่วมมือทางเทคโนโลยีและการ ทหารบนหลักการว่าด้วยความเท่าเทียมกันและผลประโยชน์ต่างตอบแทน เคารพระเบียบปฏิบัติ ระหว่างประเทศ ทั้งสองยืนยันว่าการพัฒนาความสัมพันธ์ทางการทหารและความร่วมมือกันด้าน เทคโนโลยีการทหาร ไม่ได้เป็นการต่อต้านประเทศที่สามใด ๆ หรือเป็นการสร้างค่าย และเน้นถึง เจตจำนงดีในการสร้างความโปร่งใสในความร่วมมือทางด้านเทคโนโลยีการทหารและจัดเตรียม ข้อมูลที่เป็นจริงให้แก่สหประชาชาติ

เพื่อสนับสนุนพื้นฐานของความเป็นเพื่อนบ้านที่ดีและความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรในศตวรรษที่ 21 ที่จะถึงนี้ ประเทศทั้งสองได้ตกลงจัดตั้งคณะกรรมการมิตรภาพจีน-รัสเซียเพื่อสันติภาพและการพัฒนา ให้เป็นตัวแทนในการประสานงานของทั้งสองประเทศ

2. สันติภาพระหว่างประเทศและการพัฒนา

ทั้งสองฝ่ายมีมุมมองว่าโลกปัจจุบันอยู่ในกระบวนการของการเปลี่ยนผ่านที่มีความสลับซับซ้อน

แนวโน้มของโลกที่ประกอบไปด้วยหลายชั่วอานาจกำลังได้รับการพัฒนา ความปรารถนาซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ ความร่วมมือและการพัฒนาการที่ก้าวหน้า ต่างก็เป็นหลักสำคัญของในชีวิตการเมืองระหว่างประเทศปัจจุบัน

อย่างไรก็ดีสันติภาพของโลกก็ยังคงอยู่ห่างไกล เนื่องจากลัทธิการครองความเป็นเจ้าการเมืองเรื่องอำนาจและการสร้างความกดดันให้กับประเทศอื่น ๆ ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง การสร้างค่ายทางการเมืองเกิดขึ้นเป็นที่ประจักษ์ สันติภาพของโลกและความก้าวหน้ายังคงเผชิญหน้ากับสิ่งท้าทายที่น่าหวาดกลัว ประเทศทั้งสองที่ในอดีตต่างก็เคยเสียสละครั้งใหญ่ในการพิชิตกองกำลังของฟาสซิสต์ พยายามเรียกร้องให้ประเทศต่าง ๆ ในโลกเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ตระหนักถึงความหายนะของสงครามและรักในสันติภาพ ทั้งนี้ทั้งสองมีความปรารถนาที่จะร่วมมือกับประเทศที่เหลือในโลกเพื่อสร้างสันติภาพและเสถียรภาพที่ยาวนานสำหรับปัจจุบันและอนาคต

ทั้งสองฝ่ายเรียกร้องให้ประเทศต่าง ๆ ที่รักสันติภาพ และประชาชนทั่วโลกร่วมมืออย่างใกล้ชิดทำงานร่วมมือเพื่อสถาปนาความยุติธรรมและระเบียบเศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศที่เท่าเทียมและเผยแพร่สันติภาพในภูมิภาคทั่วโลก เสถียรภาพ การพัฒนาและความมั่งคั่งบนหลักพื้นฐานของการเคารพซึ่งกันและกันในอำนาจอธิปไตยและบูรณภาพทางอาณาเขต การไม่ก้าวร้าวและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ขณะที่ยอมรับวิถีปฏิบัติทางการเมืองระหว่างประเทศ

ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะยกระดับความร่วมมือในส่วนที่มีผลประโยชน์สอดคล้องกันหรือมีเป้าหมายเดียวกันและหาหนทางที่จะทำความเข้าใจซึ่งกันและกันสำหรับส่วนที่มีความแตกต่างกันอยู่ ทั้งสองย้ำว่า เพื่อรักษาและพัฒนาความสัมพันธ์ระดับปกติที่ดีของรัฐ ทูกรัฐจะต้องให้ความเคารพซึ่งกันและกันและยึดหลักความเท่าเทียมกันซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญ ประเทศต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็

ประเทศใหญ่ หรือประเทศเล็ก พัฒนาแล้ว กำลังพัฒนาหรืออยู่ในช่วงที่เศรษฐกิจกำลังอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่าน ล้วนเป็นสมาชิกที่มีความเท่าเทียมกันในชุมชนระหว่างประเทศ ประชาชนทุกประเทศมีสิทธิที่จะเลือกระบบสังคมและรูปแบบในการพัฒนาประเทศอย่างเสรี โดยตั้งอยู่บนความเคารพชาติและปราศจากการแทรกแซง

ทั้งสองฝ่ายได้แสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการดำเนินการเจรจาในประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับการสร้างเสถียรภาพทางยุทธศาสตร์ เผยแพร่และกระตุ้นกระบวนการลดอาวุธและการปลดอาวุธนิวเคลียร์ก่อน ทั้งสองฝ่ายสนับสนุนการขยายสนธิสัญญาห้ามแพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์อย่างจริงจัง และเรียกร้องให้ประเทศที่ยังไม่ลงนามเร่งลงนามโดยเร็ว ทั้งสองฝ่ายจะพยายามร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ในการหาข้อสรุปของสนธิสัญญาห้ามทดลองอาวุธนิวเคลียร์แบบเบ็ดเสร็จโดยเร็ว ทั้งสองฝ่ายพร้อมที่จะยกระดับความร่วมมือในระดับทวิภาคีและพหุภาคีให้มีประสิทธิภาพ และรับผิดชอบต่อการขนย้ายอาวุธ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อป้องกันการเกิดการขัดแย้งในภูมิภาค

ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะร่วมมือกันอย่างจริงจังในการยกระดับประสิทธิภาพและความสามารถในการปฏิบัติงานของสหประชาชาติ เพราะทั้งสองเห็นว่าสหประชาชาติมีหน้าที่ในการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ทั้งสองเชื่อว่าสหประชาชาติเป็นกลไกที่มีลักษณะเฉพาะในการสร้างสันติภาพ การพัฒนา ความมั่นคง และรับมือกับภารกิจที่เกิดขึ้นมาท้าทายโลกในศตวรรษที่ 21 เพื่อปรับบทบาทของสหประชาชาติให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศและเพิ่มประสิทธิภาพให้มากขึ้น สหประชาชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะดำเนินการปฏิรูปอย่างเหมาะสม เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ ทั้งนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่และกระบวนการตัดสินใจต่าง ๆ ของสหประชาชาติควรมาจากความปรารถนาและเจตจำนงร่วมกันของสมาชิกทั้งหมดในสหประชาชาติ

ทั้งสองฝ่ายต่างเชื่อว่าเป็นสิ่งจำเป็นในการยกระดับประสิทธิภาพของการปฏิบัติการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ และต่างก็พร้อมที่จะให้ความร่วมมือจนภารกิจนี้สิ้นสุดลง ทั้งสองเห็นว่าการปฏิบัติการรักษาสันติภาพควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของกฎบัตรสหประชาชาติ ได้รับความเห็นชอบจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ปราศจากอคติ ยึดหลักความเป็นกลาง ไม่แทรกแซงกิจการภายในของผู้อื่นและหลีกเลี่ยงการใช้อำนาจ ยกเว้นว่าการใช้อำนาจเป็นไปเพื่อการป้องกันตนเองเท่านั้น นอกจากนี้ในการดำเนินการปฏิบัติการรักษาสันติภาพไม่ควรเลือกปฏิบัติ และไม่ควรรณาไปสู่

สถานการณ์ที่เป็นการขยายหรือการทวีความรุนแรง สำหรับมาตรการในการคว่ำบาตรควรดำเนินการด้วยความรอบคอบและคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น

ทั้งสองฝ่ายยึดมั่นร่วมกันว่า ในการคงสถานะและบทบาทของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติให้เป็นผู้รับผิดชอบต่อการรักษาสันติภาพและความมั่นคงของโลกนั้น ต้องสอดคล้องกับกฎบัตรของสหประชาชาติในบทที่ 8 ที่จะสนับสนุนความร่วมมือระหว่างสหประชาชาติกับองค์การต่างๆ ในระดับภูมิภาค เพื่อป้องกันและไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นให้เป็นไปอย่างสันติ อีกทั้งสนับสนุนความร่วมมือในเชิงสร้างสรรค์กับองค์กรที่ไม่ใช่รัฐบาล (NGOs) ที่เกี่ยวข้องกับด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม การให้ความช่วยเหลือด้านสิทธิมนุษยชนรวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทั้งสองฝ่ายต่างก็มีเจตจำนงเพื่อสถาปนาระเบียบเศรษฐกิจระหว่างประเทศแบบใหม่บนหลักของความยุติธรรม ความร่วมมือเพื่อผลประโยชน์ต่างตอบแทน บนหลักความเท่าเทียมกันและการไม่เลือกปฏิบัติในการดำเนินกิจการการค้าระหว่างประเทศ และเพื่อการขยายบทบาทของสหประชาชาติและการทำหน้าที่เป็นตัวแทนที่ดีของชุมชนระหว่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก หน่วยงานทางเศรษฐกิจและสังคมของสหประชาชาติจึงต้องได้รับการปฏิรูป ทั้งสองฝ่ายเชื่อว่า 'โครงการในการพัฒนา' ที่กำหนดขึ้นโดยสหประชาชาติ ด้วยความเห็นชอบของสมัชชาสหประชาชาติเป็นสิ่งจำเป็น ด้วยความหวังว่าข้อตกลงดังกล่าวและ 'โครงการในการพัฒนา' จะช่วยให้ชุมชนระหว่างประเทศเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น มีความเจริญทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งเป็นการเผยแพร่ความร่วมมือระหว่างประเทศและโลกอีกด้วย

ทั้งสองฝ่ายยึดมั่นว่าจะต่อต้านการกระทำที่เป็นการต่อต้านการก่อการร้ายหรืออาชญากรรมข้ามชาติในทุกรูปแบบ และจะเปลี่ยนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และขยายความร่วมมืออย่างสม่ำเสมอทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี

ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะยกระดับในการประสานงานและความร่วมมือเพื่อสร้างความปลอดภัยในสิทธิการเดินเรือและการโจมตีจากโจรสลัด การลักลอบสินค้ารวมทั้งยาเสพติดผิดกฎหมายและจะร่วมมือกันในสาขาสมุทรศาสตร์ อุตุนิยมวิทยา ปრაกฏการณ์ธรรมชาติ เพื่อลดความเสียหายที่เกิดขึ้นและภัยที่เกิดทางน้ำ

ทั้งสองฝ่ายยกระดับความร่วมมือในระดับทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา สิ่งแวดล้อมที่ต่างก็เชื่อว่าจะได้กลายเป็นปัญหาสำคัญของโลก

3. ความมั่นคงและความร่วมมือในเอเชียแปซิฟิก

ภายหลังการสิ้นสุดของสงครามเย็น ทั้งสองฝ่ายยอมรับว่าภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกเป็น ภูมิภาคที่มีเสถียรภาพการเมืองและมีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและคาดว่าจะ มีบทบาทสำคัญในศตวรรษหน้านี้ จีนและรัสเซียต่างก็มีความพร้อมที่จะสานต่อความพยายามใน การสร้างสันติภาพ เสถียรภาพและการพัฒนาในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกให้คงอยู่ต่อไป

ทั้งสองฝ่ายยึดมั่นว่าประเทศต่าง ๆ ในเอเชียแปซิฟิกจะดำเนินการเจรจาในระดับ ทวิภาคีและพหุภาคีในประเด็นความมั่นคงหลายรูปแบบ หลายระดับ และหลากหลายช่องทาง เพื่อ ความเข้มแข็งด้านความมั่นคงและความร่วมมือในภูมิภาคที่ต่างก็มีความหลากหลาย ยึดหลัก ฉันทามติที่มาจากการปรึกษาหารือ จีนและรัสเซียเห็นชอบที่จะใช้วิธีการเจรจาและร่วมมือใน ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี

ทั้งสองฝ่ายยอมรับร่วมกันในข้อตกลงที่ว่าด้วยการสร้างความเชื่อมั่นด้านการทหารใน บริเวณพรมแดนระหว่างจีน รัสเซีย คาซัคสถาน คีร์กีซสถานและทาจิกิสถาน ข้อตกลงในการ ป้องกันอันตรายที่เกิดจากกิจกรรมทางการทหารระหว่างรัฐบาลจีนและรัสเซีย เช่นเดียวกับการ ประชุมอาเซียนที่ต่างก็เห็นว่ามีผลสำคัญอย่างมาก

ทั้งสองเชื่อว่า เสถียรภาพในสังคมและการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญในการ สร้างความเชื่อมั่นให้กับความมั่นคงและเสถียรภาพในภูมิภาค

ทั้งสองฝ่ายยืนยันที่จะสานต่อการเผยแพร่ความเป็นมิตร ผ่านทางการแลกเปลี่ยนใน ระดับของประชาชนเพื่อสร้างความเข้าใจ ความเชื่อมั่น ต่อด้านการพยายามแบ่งแยกรัฐ ความ ชัดแย้งเรื่องชนกลุ่มน้อย และศาสนา

ทั้งสองฝ่ายจะส่งเสริมซึ่งกันและกันในการเข้ามามีส่วนร่วมในเวทีระดับพหุภาคีใน ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชียแปซิฟิก อาทิ การที่จีนยืนยันให้การสนับสนุนการรับรัสเซียเข้า เป็นสมาชิกของเอเปค

ทั้งสองฝ่ายมีความพร้อมที่จะริเริ่มข้อตกลงร่วมกันในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อให้เกิดความมั่นคง เสถียรภาพ และความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น อีกทั้งจะประสานงานและปรึกษารือกับชาติอื่น ๆ เพื่อการดังกล่าว

[ลงนาม]

เจียง เจ๋อหมิน

ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

บอริส เยลต์ซิน

ประธานาธิบดีแห่งสหพันธรัฐรัสเซีย

ณ กรุงปักกิ่ง วันที่ 25 เมษายน ค.ศ.1996

(แปลและเรียบเรียงจาก Text of Chinese –Russian Joint Statement [Online]. 1996.

Available from: <http://www.shaps.hawaii.edu/russia/statement-960425.html>

[2004, March 25].)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวมณีนุช เกரியงโกลม เกิดวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ.2524 ที่จังหวัด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปีการศึกษา 2544 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตร รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี การศึกษา 2545

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย